



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

226. An generales regularium possint, non obstante Bulla Greg. XV. edita anno 1623. & Urbani VIII. anno 1631. præbere subditis licentiam legendi libros prohibitos? Ex p. 5. t. 13. & Misc. 1. r. 49.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

...pium, & amicissimum Magistrum Lezanam in summa quest. regul. tom. 1. cap. 10. num. 7. & Castrum Palaum tom. 6. disp. 4. punct. 37. num. 22.

8. Sed an ista prohibitio comprehendatur Religiosi factis Ordinibus non initiati, vel Religiosi facti, respondeo cum Machado tom. 2. libr. 5. part. 2. tract. 1. docum. 9. numer. 3. vbi sic ait; [Si esto se entienda tambien con los Religiosos, los legos y los demas que no son de orden Sacro es dudoso entre los Doctores, Rodriguez y otros affirma que si; iuzgando que los comprehende la constitucion referida de Clemente VIII. Si bien Villalobos y otros fiente lo contrario, como no interuenga escandalo; fundase, en que como consta de la Bula de Pio V. referida en ella, no citauan comprehendidos los legos, ni los demas Religiosos que no fueren de orden Sacro; y la declaracion de los demas Pontifices no les pone nueva obligacion.] Ita ille.

9. Non nego tamen sustineri etiam posse Religiosos in Sacris Ordinibus non constitutos comprehendendi in dicta prohibitione. Ratio est, quia licet a Pio V. sint exclusi; tamen a Clemente Octauo videntur comprehendendi; & ita tenet Pater Lezana vbi supra & Pellizzarius in man. Regul. t. 2. tr. 7. c. 2. sect. 3. quest. 17. num. 212.

10. Sed mihi magis placet opinio negativa, quam etiam sustinet Castrus Palaus vbi supra & ad rationem Patris Lezanae respondeo, non ob stare decretum Clementis Octauo, quia illud decretum non inducit nouam obligationem, sed quae lata erat constitutio Pij, & Gregorij aduersus Religiosos in suo robore relinquit, quocirca intelligendum est de monachis, fratribus, & Regularibus, qui Clerici sunt. Ex his a fortiori infertur moniales sub hoc decreto non comprehendi, quia nullatenus sunt Clerici Regulares.

11. Et ita ex Bonacina, & Villalobos docet Castrus Palaus vbi supra quicquid in contrarium de Monialibus asserat Avila, de cens. 2. cap. 5. disp. 1. dub. 4. conclus. 6. Illud est certum nouitibus sub nomine regularium in hoc decreto non comprehendendi, quia propriae, & strictae non sunt regulares. Item neque equites militarium Ordinum; etiam minoribus ordinibus fuerint insigniti, quia expressè excipiuntur in dicta Bula Gregorij vt notant relati Doctores. Canonici verò Regulares, & Fratres Clerici Ordinum militarium sine dubio comprehenduntur, quia verè sunt Regulares.

12. Et tandem ad ornatu huius materiae assero, festis diebus peccatum mortale esse tauros in circo, vel in foro agitare, quia hoc prohibuit Magistratebus a Pio V. sub pena excommunicationis ipso facto incurrendae, neque derogatum est a Gregorio XIII. & a Clemente Octauo, sed potius ab illidem confirmatum.

13. Verum hanc conclusionem temperant Nauari. cap. 15. num. 16. Ludouic. Lopez in suo instructor. 1. p. cap. 70. Bonacina. d. 2. de cens. quest. 4. part. 7. num. 12. ne procedat in agitatione taurorum ita moderata, vt ex ea sequi probabiliter non possint nocumenta personalis mortis, vulneris, ossium rupturae, sicuti si praecisus cuspidibus agitentur, aut cornibus colligatis, quia cessat ratio finalis, ob quam hac constitutio lata est, nempe ob vitandas mortes ex praedicta agitatione frequenter contingentes, vt in proemio dicitur. Ex quo lumenda est ratio finalis legis, Argum. l. si ff. de hered. instituen.

14. Sed hanc limitationem cum Gutierrez non probat Castrus Palaus, vbi supra quia Gregor. XIII. agitationem taurorum permittit, prouiso per eos, ad quod spectabit, ne exinde alicuius mors quoad fieri possit sequatur; & hac permissione non obstante,

prohibet ne diebus festis agitentur. Ergo agitatio taurorum, etiam remotis periculis, diebus festis illicita est. Praeterquam quod esto ex agitatione taurorum praecisus cuspidibus, aut cornibus colligatis non adit aequale periculum, ac si cuspidibus integris liberi, & expediti agitentur; nihilominus periculum perfecte non vitatur, cum possint homines in altum leuare, & in terram proicere, pedibusque concutere. Adde agitationem taurorum diebus festiuis non tantum prohiberi ob damna, quae inde prouenire solebant vitanda quam ob honorem festorum, quae diuinis laudibus, piisque operibus, non autem huiusmodi ludis celebrari, & honorari debent.

15. Hoc autem intelligendum est, si in circo, vel foro agitentur; nam si extra forum, vel circum agitatio fiat, libera fugiendi tauris facultate relicta, non est locus huic prohibitioni; eaque de causa communiter diebus festis agitantur tauri per plateas, & calles Ciuitatis submis longis pedes, vel cornua ligati absque villo serupulo, vt tradit Nauari. cap. 15. num. 18.

Alia vero dubia circa praesentem materiam non solum in ordine ad Hispaniam, sed etiam extra illam videbis penes Bonacinam, Palaum, Aulam, & alios locis citari.

RESOL. CCXXV.

An prohibitum sit Regularibus studium iuris ciuili? Et notatur quod sufficit licentia Praelati facta Religioso ad existendum in studio, nec requiritur consensus conuentus, sed vt plurimum consilium, quod quidem non tenetur sequi. Ex p. 3. tr. 2. Ref. 79.

§. 1. Respondeo affirmatiue ex cap. 2. ne Clerici, vel Monachi, lib. 6. quando principaliter Monachi, vel Clerici ius ciuile audiunt, secus autem si ad cognitionem iuris Canonici illi studio incumbunt, & ideo ferè omnes Regulares legum studio incumbentes excusari possunt, quia hoc facere possunt in ordine ad melius addicendum ius Canonicum, & ita tenent communiter DD. quos alibi citari.

2. Tantum hic obiter addam contra Sanchez in summa tom. 2. lib. 6. cap. 8. numer. 82. quod sufficit licentia Praelati facta Religioso ad existendum in studio, nec requiritur consensus Conuentus, sed vt plurimum consilium, & ita ex multis docet Hieronymus Rodriguez in compend. qq. Regular. resol. 97. num. 11.

Alibi in Ref. quae nunc est in tom. 5. tr. 1. Ref. 73.

RESOL. CCXXVI.

An Generales Regularium, possint non obstante Bulla Greg. XV. edita anno 1623. & Pribani VIII. anno 1631. praebere suis subditis licentiam legendi libros prohibitos? Ex p. 5. tr. 13. & Misc. 1. Ref. 49.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Laurentius de Peyrinis in priuilegiis Minorum, tom. 1. constitut. 9. Pauli V. num. 10. Quia Pontifices supradicti, vt patet ex lectura Bullarum, loquuntur tantum de licentis particularibus concessis ad legendos libros haereticorum, vel de haeresi suspectorum, seu aliis quomodocumque prohibitos, non autem de priuilegiis Regularibus concessis, neque his derogant. Et in omni casu suspensos, donec corrigantur, non prohibent legi ab his, qui alias habent per priuilegia

Sup. hoc in tom. 5. tr. 10. et Ref. 138. lege doctri- nam §. Nota eia & qua-uis no plene sup. hoc vide tamè in tom. 3. tr. 1. doctri- nam Ref. 84. & ex illa du-

cere potes
quid est sen-
tendum sup-
hoc.

privilegia facultatem. Ita Peyrinus, *Lezana in compend. quest. Regularium c. 10. num. 96.* putat hanc sententiam speculatiue probabilem esse dummodo privilegia Regularium non sint facta via vocis oraculo. Vnde ex hac opinione sequeretur dominos Inquisitores posse hodie legere libros prohibitos, quia hoc eis competit ex privilegio concessio dignitati, & non personae, & dicta Bulla Pontificia, ut visum est, tollunt licentias quibuscumque personis concessas, non autem privilegia ergo, &c.

2. Sed his non obstantibus amicissimus, & doctissimus *Lezana ubi supra*, negatiuam sententiam tenet, quia in praedictis Bullis reuocantur facultates concessae etiam per literas Apostolicas, & aliter quomodocumque, in quibus verbis videntur etiam comprehendere privilegia. Vnde subdit *Lezana*: Secusior est haec sententia, & in praxi consulenda hinc stantibus supradictis difficultatibus, ego auctoritate Eminentissimi Principis, & Domini mei Don Francisci Barberini S. R. E. Cardinalis amplissimi, impetraui a sacra Congregatione S. R. Generalis & vniuersalis Inquisitionis licentiam legendi quoscumque damnatorum auctorum libros, seu alias quomodolibet prohibitos, etiam damnatos in Indice Romano librorum prohibitorum, quam licentiam authenticam penes me habeo, datam in Conuentu sanctae Mariae super Minerua die 15. Iulij 1636. & registratam hic Panormi in nostro Tribunali sancti Officij die 20. Augusti, eodem anno 1636.

RESOL. CCXXVII.

An Regulares possint eligere in iudices conseruatores Praelatos aliarum Religionum: Ex p. 9. tr. 9. & Misc. 4. Ref. 26.

§. 1. **A**firmari videntur respondendum ex his, quae habentur in Allegatione Ioannis Naldi, quam penes me impressam habeo pro Patribus Societatis Iesu contra Episcopum Angelopolitanum, ubi sic habetur, §. 80. vsque ad 87. Quoad secundum. Conseruatores a Patribus Societatis electos, fuisse legitimos, & competentes patet attento c. *in de Indic. deleg. in 6.* In quo Conseruatores possunt eligi Episcopi Abbates seu Dignitates, vel Personatus in Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesiis obtinentes. Patres autem praefati obtinent dignitatem, & personatum respectiue, quia Pater Io. de Pareda est Prior Conuentus S. Dominici, Pater autem Augustinus Godinez est Definitor Capituli Generalis. Quod Prior Regularis sit dignitas, & capax rescripti Apostolici, patet ex cap. *statutum ver. Obtenentibus de rescriptis in 6.* & statuitur expressè in Clement. *Et si eodem tit. ubi prior Conuentualis, id est habens sub se capitulum, & collegiatam Ecclesiam, licet non esset electus, sed tantum ad notum, dicitur esse in Ecclesiastica dignitate constitutus ad effectum ut si capax delegationis Apostolicae, secus esset de priori Claustrali, qui non habet Capitulum, ut bene Glossa ibi vers. Conuentualem, & clarius Glossa in Clement. Ne in agro. §. Caterum, de statu Monachorum: dicit, prioratus Conuentualis est, in quo sunt plures collegialiter, & in cap. Nobis fuit vers. Conuentualis Ecclesia, declarat eadem Glossa ad constituendam conuentualem Ecclesiam si ficere, quod plures collegialiter viuunt; ad Text. in cap. 1. de elect. id est quod faciant vnum Capitulum, siue vnum corpus iuxta dispositionem c. *Dilecta de Excess. Prelat.* Definitor quoque est personatus, quia maior est priore, & vocem habet in capitulo Generali, quia ad delegationem sufficit praereminentia, qua quis praer alios datus est in aliqua Ecclesia, uti dicit Glossa in citato cap. *Statutum,**

ver. Pradictis de rescriptis in 6. c. Quamuis verba de significacione. Et apparet ex constitutione Clementis VIII. anno 1592. quae incipit, Sanctissimum, & alia simili Gregorij XV. de anno 1621. quae pariter incipit, Sanctissimus: in quibus mandata Apostolica talibus delegatur. Et quatenus Definitor non habet dignitatem sufficientem, sufficit quod prior sit sufficiens, quia cum fuerint deputati in solidum, sufficit quod vnus esset capax: nam vtile per inutile non vitiatur, l. 1. §. sed si, ff. de verb. obligat. cap. vtile 37. de Regularium in 6. quod autem sub pena fuerint electi in solidum, patet ex petitione provincialis, supra num. 4. in illis verbis, in principio, *Parezo ante Vnestras PP. muy RR. d. antes qualquieras de Vnestras PP. & in fine, a Vnestras PP. inmas y a qualquier de Vnestras PP. pido, &c.* Isti igitur fuerunt Iudices competentes iuxta sacros Canones, & de iure communi. Non enim obstat Constitutio Gregorij XV. qua in Iudices conseruatores demandantur Synodales in Synodo deputati: quia in illis regnis Iudices Synodales non sunt, vnde ad impossibile nemo tenetur, l. Si quis in gram. in prin. ubi Barol. ff. de Syllan. cum similibus, & quando tales non existunt, tunc possunt eligi alij, qui habeant qualitates de iure communi requisitas, hoc est, qui sint in Ecclesiastica dignitate, vel personatu, quales sunt nostri, ut vidimus. Sed quod tollit omnem dubitationem, Gregorius XIII. in Bulla data 24. Octobris, anni 1579. concessit quod Societas in Indiis eligere possit loco personarum in Ecclesiastica dignitate constitutarum, quosuis idoneos, & probos viros saeculares characteris Clericali insignitos, non tamen coniugatos, nec propterea dictam Societatem ad certos, & determinatos Conseruatores obligari, auctoritate Apostolica licet, ex quibus patet, quod erat liberum Societati eligere Conseruatores: relictam autem Regularem quia Saeculares illi erant suspecti, cum D. Episcopus Aduenturarius, tunc esset visitator Regius omnes facilliter ad suam partem traheret, vel saltem illius timore contra illum nemo procedere praesumebat. Et Patres Dominicani habent privilegium a Clemente Septimo sub die octavo Martij 1533. in quo conceditur illis, posse eligere Conseruatores quoscumque personas Ecclesiasticas, Saeculares, & Religiosas, etiam in Ecclesiastica dignitate non constitutas, dummodo litterati sint, & si non sunt litterati, adhibeant Assesores, & in sacris ordinibus constitutos. Et haec omnia, ut dixi, habentur in supra citata allegatione.

2. Sed ego puto hodie circa praesentem questionem, silere omnia Regularium privilegia, ut optime obseruat ex eadem societate Caltrus Palaus, tom. 3. tr. 16. §. 4. punct. 12. §. 1. n. 9. ubi sic ait: Dixi spectato iure communi; nam si specialia privilegia Societatis Iesu spectentur, quilibet Superior Regularis eligi potest in Iudicem conseruatores, ut constat ex Bulla Gregorij XIII. edita anno 1573. cuius meminit Manuel Rodriguez tom. 1. qq. Regular. quest. 65. art. 3. Sanchez, lib. 6. n. 79. Sed quidquid sit de his privilegiis, & de delegatione, cap. *in de officio delegat. in 6.* standum est Constitutioni Clementis VIII. edita anno 1592. & Constitutioni Gregorij XV. edita an. 1621. Quartum tenorem refert Barbola, allegat. 106. in fine a num. 53. quibus cauetur, nullum alium conseruatores eligi posse a Regularibus, nisi qui qualitates habeat in dicto capite, Statutum, praescriptas, designatque Iudex sit in Synodo Provinciali, vel Diocesana. Et ob hanc causam quaerent Archiepiscopo Turritano, an Regulares vnius Conuentus, Monasterij, vel Domus aliam quem Priorem, seu Guardianum, vel quemuis alium, quauis dignitate Regulari fulgentem in sum Conseruatores eligere, vel deputare possint: Sacra Cardinalium Congregatio respondit 6. Octobris anno 1617. non posse, sic Barbola alleg. 106. n. 15. Hucil-